Valtuustoaloite liittyen Ounasjoen ja Levin jätevesipuhdistamon (Levin Vesihuolto Oy) jätevesien mittaamiseen ja tiedottamiseen

Kvalt 28.04.2025 § 48

Valtuutettu Inkeri Yritys jätti OMK:n valtuustoryhmän puolesta seuraavan sisältöisen valtuustoaloitteen:

”*Kittilän kunnanvaltuusto VALTUUSTOALOITE 28.04.2025*

Ounasjoen ja Levin jätevesipuhdistamon (Levin vesihuolto) tiedottamisen ongelmakohtien ratkaisuvaihtoehdot

Levin jätevesipuhdistamo ohijuoksuttaa osittain puhdistettua jätevettä erityisesti tulvan aikana.
Yhdyskuntajätevedestä poistetaan lähinnä fosforia ja typpeä, mutta ei mikromuovia, lääke-, hormoni tai viihdekäytön huumejäämiä. Mittaus on Levin vesihuollon osalta puutteellista.

THL:n raportista:
https://thl.fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/jatevesitutkimus
Huumeiden käyttöä mitataan parillisina vuosina suurimpien kaupunkien ja niiden lähialueiden puhdistamattomasta jätevedestä. THL:n raportissa on kerrottu paikkakunnat, missä mittaukset suoritetaan, mutta Kittilä ei tässä luettelossa ole.

Vuoden 2012 keräyksissä olivat mukana Helsinki, Espoo, Lahti, Turku, Tampere, Jyväskylä, Lappeenranta, Kuopio, Oulu ja Rovaniemi lähialueineen. Vuodesta 2014 lähtien keräykset on toteutettu edellisten lisäksi myös Kotkan, Joensuun, Vaasan ja Savonlinnan alueella. Vuonna 2018 uusina alueina tulivat mukaan Kouvola, Hämeenlinna, Pori, Mikkeli, Seinäjoki, Kokkola, Kajaani, Kemi ja Maarianhamina, vuonna 2020 Rauma, Pietarsaari, Salo ja Vihti, sekä vuonna 2024 Porvoo, Huittinen ja Jämsä.

Esitämme,

että valtuusto edellyttää, että Levin Vesihuolto Oy tiedottaa reaaliaikaisesti ohijuoksutuksesta Kittilän kuntalaisille ja arvion milloin ohijuoksutus lopetetaan. Asia on jälleen kohta ajankohtainen ja

että Levin jätevesipuhdistamo täydentää mittaukseen liittyviä mittareita, jotta kuntalaisilla on oikea tieto Ounasjokeen kulkevista haitallisista aineosista ja

että mitä kielteisiä vaikutuksia tutkimatta jättämisellä voi alla vesistön eliökuntaan ja ympäristöön.

Kittilässä 28.04.2025

OMK-valtuustoryhmä”

Päätös

Valtuuston puheenjohtaja Aki Nevalainen totesi, että aloite liitetään pöytäkirjaan ja lähetetään valmisteltavaksi kunnanhallitukselle.

Khall 20.05.2025 § 201

Valmistelija	Kunnanjohtaja Timo Kurula
	Aloitteeseen vastaamisen valmistelu annetaan tekniselle toimelle vastuuhenkilöinä tekninen johtaja ja vesitalousasiantuntija.
Esittelijä	Kunnanjohtaja Kurula Timo
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää lähettää aloitteeseen vastaamisen valmisteltavaksi tekniselle toimelle vastuuhenkilöinä tekninen johtaja ja vesitalousasiantuntija.
Päätös	Esitys hyväksyttiin.

Teknlk 09.09.2025 § 140

Valmistelija	Vesitalousasiantuntija Peetu Pesonen p. 8672 262
	Valtuustoaloitteen mukaan Kittilän kunta edellyttäisi Levin Vesihuolto Oy:ltä reaaliaikaista tiedotusta Levin jätevedenpuhdistamon osittaisista juoksutuksista sekä täydentämään jätevedestä otettavia mittauksia nykyisten mittausten lisäksi mikromuovin, lääke-, hormoni- tai huumejäämien havaitsemiseen. Levin Vesihuolto Oy:llä on Pohjois-Suomen ympäristölupaviraston myöntämä toistaiseksi voimassa oleva ympäristölupa (Psy-2006-y-138) 9.10.2007 alkaen, luvan toteutumista valvoo ELY-keskus. Levin jätevedenpuhdistamon puhdistustulos on täyttänyt ympäristöluvassa annettujen määräysten mukaiset velvoitteet edellisen viiden vuoden tarkastelujaksolla joka vuosi poislukien vuoden 2020 ensimmäisen puoliskon tarkastelujaksolla, jolloin puhdistamossa jouduttiin tekemään joitakin ohituksia huoltotöiden vuoksi. Valvova viranomainen on vuonna 2019 päättänyt Levin jätevedenpuhdistamon pysyvän valvontaluokkassa kaksi koska yleinen kiinnostus puhdistamon toimivuutta ja vaikutuksia kohtaan on ollut laajaa. Samalla valvova viranomainen on todennut, että riskiperusteisesti tehdyn arvion mukaan puhdistamo olisi ollut mahdollista laskea alempaan valvontaluokkaan 3. Laitos ei ole kunnan valvonnassa eikä kunnalla ole myöskään toimivaltaa muokata laitoksen lupaehtoja. Tämä koskee sekä laitoksen viestintää että laitoksen ympäristöluvan mukaista tarkkailua. Levin Vesihuolto Oy:n on kuitenkin mahdollista suorittaa omaehtoisesti aloitteessa esitettyjä mittauksia omavalvontansa yhteydessä.
Esittelijä	Tekninen johtaja Jänkälä Roni
Päätösehdotus	Tekninen lautakunta esittää aloitteen johdosta kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, ettei aloitteen toimenpiteisiin ryhdytä toimivallan puutteeseen perustuen.
Päätös	Esitys hyväksyttiin.

Khall 30.09.2025 § 353

Valmistelija	Kunnanjohtaja Timo Kurula, puh. 040 595 7597
Esittelijä	Kunnanjohtaja Kurula Timo
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää hyväksyä teknisen lautakunnan esityksen vastauksena aloitteeseen. Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että se merkitsee annetun vastauksen tiedoksi ja toteaa aloitteen tulleen loppuunkäsitellyksi.
Päätös	Kunnanvaltuuston 1. varapuheenjohtaja Pekka Rajala ilmoitti olevansa esteellinen (yhteisöjäävi/Levin Vesihuolto Oy:n hallituksen jäsen) ja poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn ajaksi (poissa klo 15.22-15.35). Kunnanhallituksen varajäsen Raili Fagerholm ilmoittivat olevansa esteellinen (yhteisöjäävi/Levin Vesihuolto Oy:n hallituksen jäsen) ja poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn ajaksi (poissa klo 15.22-15.35). Pöytäkirjantarkastajaksi valitun Raili Fagerholmin poistuttua kokouksesta hänen tilalleen pöytäkirjantarkastajaksi tämän asian osalta valittiin jäsen Laura Peippo. Kunnanjohtajan esitys hyväksyttiin.

Kvalt 10.11.2025 § 141
259/11.05.03/2025

Esittelijä	Kunnanhallitus
Päätösehdotus	Kunnanhallitus 30.9.2025 § 353 esittää kunnanvaltuustolle, että se merkitsee annetun vastauksen (tekninen lautakunta 9.9.2025 § 140 ”ettei aloitteen toimenpiteisiin ryhdytä toimivallan puutteeseen perustuen”) tiedoksi ja toteaa aloitteen tulleen loppuun käsitellyksi.
Päätös	Valtuutettu Pekka Rajala ja varavaltuutettu Reijo Kyrö ilmoittivat olevansa esteellisiä (ovat Levin Vesihuolto Oy:n hallituksen jäseniä) ja poistuivat kokouksesta tämän asian käsittelyn ajaksi (poissa klo 14.55 - 15.18) Valtuutettu Saana Veltheim esitti, että Kittilän kunta pyytää/ohjeistaa Levin Vesihuolto Oy:tä, että se tiedottaisi kuntaa tilanteissa, joissa ohijuoksutusta syystä tai toisesta tapahtuu; kunta voisi huolehtia tiedon kuntalaisille. Lisäksi Veltheim esitti, että Kittilän kunta antaa nyt käsittelyssä olevan aloitteen tiedoksi Levin Vesihuolto Oy:lle. Valtuutettu Jukka Poti kannatti Veltheimin esitystä. Valtuutettu Paula Nevalainen esitti, että Veltheimin esittämää lisäystä vastaukseen valtuustoaloitteeseen ei tehdä. Nevalaisen esitystä ei kannatettu, joten se raukesi. Puheenjohtaja Marita Toivanen totesi, että on tehty kannatettu kunnanhallituksen esityksestä poikkeava esitys, joten asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja teki seuraavan äänestysesityksen, joka hyväksyttiin: Ne, jotka kannattavat kunnanhallituksen esitystä, äänestävä "jaa". Ne, jotka kannattavat Veltheimin esitystä, äänestävät "ei". Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin 15 jaa-ääntä, 10 ei-ääntä ja 2 oli poissa. Jaa-ääniä antoivat Erkkilä Akseli, Hangasvaara Sirkka, Hettula Arto,

Hettula Juha, Holck Simo, Kenttälä Toni, Korva Merja, Moksi Aila, Nevalainen Helena, Nevalainen Paula, Nikkinen Jouko, Lompolo Mikko, Salonen Tarmo, Summanen Niina ja Toivanen Marita.
Ei-ääniä antoivat Hakala Anna, Keskitalo Anja, Kittilä Charlotta, Talvensaari Onni, Ovaskainen Ahti, Peippo Laura, Poti Jukka, Rauhala Mikko, Veltheim Saana ja Ylitalo Veikko. Poissa olivat Pekka Rajala ja Reijo Kyrö.

Puheenjohtaja totesi, että äänin 15-10 kunnanhallituksen esitys on tullut valtuuston päätökseksi.

Tauko pidettiin tämän asian käsittelyn jälkeen klo 15.19 – 15.33.